

## Innholdsfortegnelse

|                                                                                                                                                                                                                                             |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Forord .....                                                                                                                                                                                                                                | 2  |
| 1.0 Innledning .....                                                                                                                                                                                                                        | 2  |
| 1.1 Styret ved Senter for likestilling .....                                                                                                                                                                                                | 3  |
| 1.2 Ansatte ved Senter for likestilling .....                                                                                                                                                                                               | 3  |
| 2.0 Senterets visjon og formål .....                                                                                                                                                                                                        | 3  |
| 2.1 Senterets visjon .....                                                                                                                                                                                                                  | 3  |
| 2.2 Senterets formål .....                                                                                                                                                                                                                  | 4  |
| 3.0 Senterets bidrag til å samle og styrke forskning om kjønn og likestilling på Agder .....                                                                                                                                                | 4  |
| 3.1 Senterets tematiske forskningsstrategi .....                                                                                                                                                                                            | 4  |
| 3.2 Senterets arbeid for oppbygging av et regionalt fag- og forskningsmiljø .....                                                                                                                                                           | 4  |
| 3.3 Senterets arbeid for å søke forskningsmidler og inngå forskningssamarbeid .....                                                                                                                                                         | 5  |
| SL ved Åsta Lovise Einstabland sitter i styret til Nasjonalt fagråd for kvinne- og kjønnsforskning som et samarbeidsorgan for de relevante faglige enhetene ved universitetene og for tilsvarende fagmiljø ved andre høgre læresteder ..... | 5  |
| 3.4 Senterets egen forskning .....                                                                                                                                                                                                          | 5  |
| 4.0 Senter for likestilling som pådriver for likestilling i regionen .....                                                                                                                                                                  | 6  |
| 4.1 Senterets aktiviteter for å være en drivkraft for likestilling i agderregionen .....                                                                                                                                                    | 6  |
| 4.1.1 Arrangementer rettet mot regionen .....                                                                                                                                                                                               | 6  |
| 4.1.2 Prosjekter .....                                                                                                                                                                                                                      | 8  |
| 4.1.3 Andre aktiviteter .....                                                                                                                                                                                                               | 9  |
| 5.0 Oversikt over aktiviteter i Senter for likestilling i 2012 .....                                                                                                                                                                        | 9  |
| 6.0 Planlagte aktiviteter i Senter for likestilling for 2013 .....                                                                                                                                                                          | 12 |
| 6.1 Senterets planlagte forskningsaktiviteter .....                                                                                                                                                                                         | 12 |
| 6.2 Andre aktiviteter .....                                                                                                                                                                                                                 | 13 |

## Forord

Senter for likestilling ble i februar 2012 omgjort fra å være et fireårig prosjekt til å bli et permanent regionalt senter for likestilling tilknyttet Universitetet i Agder. Senteret har gjennom året hatt stor aktivitet gjennom arrangementer og nye prosjekter både nasjonalt og regionalt. I løpet av 2012 har senteret hatt over 1000 deltakere på sine arrangementer. Likestillingsforum og Forskerforum er fortsatt viktige arenaer for formidling av ny kunnskap, og arenaer for nettverksbygging både for forskere og likestillingspraktikere. I tillegg har senteret hatt høy formidlingsaktivitet gjennom nettsiden, i nyhetsbrev, samt i sosiale medier og media mer generelt. Forberedelser til Stemmerettsjubileet 2013 har også stått i fokus. Senteret har deltatt i den nasjonale referansegruppen for jubileet og har i tillegg utviklet seminarer og konferanser i godt samarbeid med regionale aktører.

I august fikk senteret tildelt et nasjonalt prosjekt kalt «Likestilte kommuner» i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Dette er et samarbeidsprosjekt med de to andre likestillingssentre i Norge, Likestillingssenteret på Hamar og Kun Senter for kunnskap og likestilling på Steigen. Prosjektet står som tiltak 1 i Handlingsplan for likestilling 2014, og syv kommuner i Vest-Agder er deltakere.

Høsten 2012 utviklet senteret et etter- og videreutdanningskurs i praktisk likestillings- og mangfoldsarbeid. Kurset starter i februar 2013 og tar sikte på å gi det påfyllet mange i regionen har etterlyst; nemlig kompetanse på hvordan man kan arbeide praktisk med likestilling og mangfold, og gi inspirasjon til videre arbeid og utvikling av nye satsninger på feltet.

På forskningssiden har senteret støttet to FoU-prosjekter i regi av Agderforskning. Gjennom rapportene New Facts – Kartlegging av kvinner i prosess- og olje-/gassindustri på Sørlandet, (Magnussen, M-L, og Svarstad, C 2011), New Facts - Videre analyser av kvinner i prosess- og olje-/gassindustri på Sørlandet, (Magnussen, M-L, og Svarstad, C 2012), samt Barns levekår og hverdagsliv i Agder, (Nilsen, A-C. Wærdahl, R. m.fl. 2012) har vi fått ny kunnskap om kvinner i prosess- og olje-/gassindustrien, kjønn og ledelse og om gutter og jenters hverdagsliv og deltakelse på ulike samfunnsarenaer. Senteret har videre inngått et samarbeid om to nye FoU-prosjekter i regi av Agderforskning. Senter for likestilling skal fortsette å generere og formidle kunnskap på en måte som gjør oss til en drivkraft for økt likestilling i regionen.

Jeg vil herved takke våre nasjonale og regionale samarbeidspartnere, støttespillere, oppdragsgivere og finansiører for godt samarbeid, og samtidig oppfordre til fortsatt felles fokus på landsdelens likestillingsutfordringer.

Åsta Lovise H. Einstabland, fungerende leder av Senter for likestilling

## 1.0 Innledning

Senter for likestilling (SL) er et samarbeid mellom Universitetet i Agder, Agderforskning og agderregionen. Arbeidet med senteret startet på initiativ fra Agderrådets likestillingsråd. Universitetsstyret vedtok å opprette senteret 13. februar 2008, og den formelle åpningen fant sted 11. september 2008. Den 22. februar 2012 vedtok universitetsstyret å gjøre Senter for likestilling om til et permanent senter ved universitetet. Senter for likestilling er organisatorisk plassert under

Fakultet for humaniora og pedagogikk ved Universitet i Agder, men er et senter for hele universitetet og for universitetets randsone, samt for en mengde sentrale aktører i regionen.

Denne årsrapporten oppsummerer Senter for likestillings aktiviteter i 2012.

### 1.1 Styret ved Senter for likestilling

Etter at universitetsstyret vedtok å gjøre Senter for likestilling om til et permanent senter ble det også vedtatt at senteret ikke skulle ha et eget styre. Vi vil derfor benytte anledningen til å takke styret for et godt samarbeid gjennom årene.

|                     |                                                   |                         |             |
|---------------------|---------------------------------------------------|-------------------------|-------------|
| Dag Gjerløw Aasland | Viserektor                                        | Universitetet i Agder   | Styreleder  |
| Elisabeth Haaversen | Fylkessekretær<br>LO Vest-Agder                   | Agderrådet              | Nestleder   |
| May-Linda Magnussen | Forsker/Stipendiat                                | Agderforskning          | Styremedlem |
| Carl-Erik Moe       | Instituttleder                                    | Universitetet i Agder   | Styremedlem |
| Toril Runden        | Fylkesvaraordfører<br>Vest-Agder<br>fylkeskommune | Agderrådet              | Styremedlem |
| Terje Tellefsen     | Fakultetsdirektør                                 | Universitetet i Agder   | Styremedlem |
| Åsta L. Einstabland | Fungerende leder                                  | Senter for likestilling | Styremedlem |

### 1.2 Ansatte ved Senter for likestilling

- Ulla-Britt Lilleaas, professor (fra 1.januar 2012 i 50 prosent stilling/fra 1.august 20 prosent stilling)
- Åsta L. Einstabland, seniorrådgiver og fungerende leder av senteret
- Monica Strand Korgerud, førstekonsulent
- May-Linda Magnussen, forsker og stipendiat (engasjert via Agderforskning)

## 2.0 Senterets visjon og formål

Senter for likestilling har et bredt formål som vektlegger både forsknings- og utviklingsaktiviteter. Dette setter oss i en særstilling nasjonalt. Senteret er utviklet på en grunnleggende ide om forskning som en sentral faktor i regional utvikling. Forskning er avgjørende for både problemforståelse og for utvikling av tiltak på likestillingsfeltet.

### 2.1 Senterets visjon

Senter for likestilling skal med sine aktiviteter bidra til at gutter og jenter og menn og kvinner får flere reelle muligheter uavhengig av kjønn og dermed får økt individuelt handlingsrom.

## 2.2 Senterets formål

Senter for likestilling skal samle og styrke forskning og kompetanse på kjønn og likestilling på Agder, styrke utdanning og formidling på dette feltet og være en drivkraft for økt likestilling i regionen. Med bakgrunn i Agders lave grad av likestilling skal Senter for likestilling ha et særskilt fokus på kjønnsbalansen på ulike regionale samfunnsarenaer.

Senter for likestilling skal være en samarbeidsarena mellom forskning/utdanning knyttet til kjønn og likestilling, offentlig sektor, næringsliv og frivillig organisasjonsliv i regionen. Senteret skal styrke universitetets samfunnskontakt. Samarbeidet mellom de ulike partene i senteret skal bidra til å sikre målrettet, relevant og anvendbar forskning, praksisrettet utdanning og kompetanseheving om kjønn og likestilling, samt at utviklingsarbeid i regionen er tuftet på forskningsbasert kunnskap.

Senter for likestilling har i 2012 hatt sin hovedaktivitet knyttet til kjønnslikestilling. Senteret har imidlertid også hatt aktiviteter knyttet til andre diskrimineringsgrunnlag, og vil rette fokus enda mer mot det bredere likestillingsbegrepet i kommende år.

## 3.0 Senterets bidrag til å samle og styrke forskning om kjønn og likestilling på Agder

Senter for likestilling skal bidra til å samle og styrke et fagmiljø på kjønns- og likestillingsforskning på Agder. Samlingen og oppbyggingen av et regionalt forskningsmiljø - innlemmet i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk - skal danne den faglige kjernen som senterets andre aktiviteter springer ut fra. En sterk regional forskningskompetanse på kjønn og likestilling er nødvendig for å kunne gjøre utviklingsarbeid og tiltak i regionen mer forskningsbasert(e).

SLs formål sier at senterets forskningsaktiviteter skal spenne over hele FoU-kjeden, fra grunnforskning på den ene siden til forskningsbasert rådgivning på den andre. Senteret skal prioritere forskning med både vitenskapelig og samfunnsmessig relevans, og forskning som gir anvendbar kunnskap om landsdelens likestillingsutfordringer skal vektlegges. Senteret skal videre samordne informasjon om ulike likestillingsprosjekter og aktiviteter i regionen og være en arena for utvikling og koordinering av større FoU-prosjekter.

Kommentert [b1]: Forslag: Utheves som sitat i rapporten

### 3.1 Senterets tematiske forskningsstrategi

I 2010 staket SL fram en strategi for forskning som besto av to hovedsatsningsområder: 1) Kjønn og helse, og 2) likestilling og levekår. Den ene satsningen, kjønn og helse, var spesifikt knyttet opp til daværende senterleders forskningsfelt og kompetanse. Den andre var knyttet spesielt opp til likestillingsutfordringene i regionen. Landsdelen sliter med særskilte utfordringer på likestillings- og levekårsfeltet, og forskning antyder en sammenheng mellom disse. Begge de tematiske satsningene ble utarbeidet i samarbeid med Agderforskning. Vi har videreført denne satsningen i 2012.

### 3.2 Senterets arbeid for oppbygging av et regionalt fag- og forskningsmiljø

Forskerforum er en møteplass for lokale kjønns- og likestillingsforskere, forskere med interesse for kjønns- og likestillingsperspektiver, samt masterstudenter og stipendiater som jobber med kjønns- eller likestillingsperspektiver. Forumet skal virke fagmiljøbyggende. I 2012 ble det avholdt til sammen fem slike forum i senterets regi, ledet av May-Linda Magnussen. Ulla-Britt Lilleaas har veiledet stipendiater og masterstudenter som arbeider med et kjønnsperspektiv, mens seniorrådgiver Åsta Lovise Einstabland har veileder bachelor- og masterstudenter.

Som del av vårt arbeid for å fokusere på kjønn i forskning arrangerte senteret ved Ulla-Britt Lilleaas et seminar basert på Nefise Lorentzens film «A balloon for Allah». Seminaret var rettet mot akademisk tilsatte ved Universitetet i Agder, samt studenter ved likestillingsstudiet, og tok for seg den norsk-tyrkiske filmskaperens søken etter å endre kvinners roller i den muslimske kulturen.

SL har fått ekstra midler fra Universitetet i Agder for 2013 for å styrke kjønns- og likestillingsperspektiver inn i UiAs EU-søknader. SL har også deltatt i en EU-søknad våren 2012, og har også en ny søknad inne i forbindelse med EUs 7. rammeprogram våren 2013.

SL har deltatt i forprosjektet «Sammen: Økt nærvær i jobben vil gi økt likestilling og like muligheter til karriere og lønn». Dette forprosjektet er et regionsamarbeid om kvinner og sykefravær i Lindesnesregionen. SL har også økt sin kompetanse på kjønnsforskning ved å sende førstekonsulent Monica Strand Korgerud på et Gender in Research-kurs i Aalborg.

### 3.3 Senterets arbeid for å søke forskningsmidler og inngå forskningssamarbeid

Via Ulla-Britt Lilleaas har Senter for likestilling også i 2012 vært koblet til nasjonale og internasjonale forskningsinstitusjoner og -nettverk. Lilleaas har vært med og etablert et regionalt forskernettverk for utvikling av forskningsbasert kunnskap om kjønnsbalanse og likestilling sammen med kjønnsforskningsmiljøet på Universitetet i Stavanger og Høgskolen Stord Haugesund. Med midler fra de tre institusjonene og Kvinner i forskning (Kif-komiteén) har nettverket i 2012 kommet med forslag og tiltak knyttet til kjønnsbalansen i akademien. Senteret er via Lilleaas også involvert i et annet forskningsstrategisk samarbeid med UiS og HSH om å utvikle søknader til Norges forskningsråd om midler til forskningsprosjekter på kjønn og ledelse. SL var involvert i planleggingen og arrangementen av en nordisk forskerkonferanse om menn og likestilling, avholdt Oslo våren 2012. Lilleaas er medlem av 'NordForsk Network for the Study of the Dialogic Communication of Research' (et samarbeid mellom Danmark, Norge, Sverige og Finland), styremedlem i Forening for kvinne- og kjønnsforskning (FOKK) og medlem av redaksjonsrådet i Tidsskrift for Kjønnforskning. Hun er også hyppig brukt som referee i flere vitenskapelige tidsskrifter og sitter blant annet i referansegruppa til 'The First State of Men's Health Report' (ledet av professor Alan White, Centre for Men's Health, Leeds Metropolitan University). En kortversjon av denne rapporten ble publisert 2011, mens den endelige rapporten ble publisert i mars 2012.

SL ved Åsta Lovise Einstabland sitter i styret til Nasjonalt fagråd for kvinne- og kjønnsforskning som et samarbeidsorgan for de relevante faglige enhetene ved universitetene og for tilsvarende fagmiljø ved andre høgre læresteder.

### 3.4 Senterets egen forskning

Senteret har finansiert/bidratt inn i flere forskningsrapporter/-prosjekter:

#### Barns levekår på Agder

Høsten 2011 inngikk Senter for likestilling samarbeid med Agderforskning om prosjektet *Barns levekår på Agder*, for å styrke kjønnsperspektivet i prosjektet. Prosjektet ga kunnskap om gutters og jenters deltakelse på ulike samfunnsarenaer og om hvilke fremtidsaspirasjoner de har. Prosjektet inngår i Agderforsknings levekårsprogram og er finansiert av Sørlandets kompetansefond. Rapport ble lansert våren 2012.

#### NEW Facts

Høsten 2011 inngikk Senter for likestilling også samarbeid om forprosjektet NEW Facts, en kartlegging av kvinner i prosess- og olje-/gassindustri på Sørlandet, for å styrke prosjektets fokus på kjønn og ledelse. Prosjektet eies av NEW (NODE og Eyde-nettverkets kvinnenettverk), er finansiert av VRI Agder og Sørlandets kompetansefond, og har sin prosjektledelse i Agderforskning. Forprosjektrapporten ble lansert våren 2012, og SL inngikk også i arbeidet med en fase to i prosjektet. Rapporten fra hovedprosjektet ble lansert november 2012. SL var medarrangør og – ansvarlig for en workshop med utgangspunkt i begge rapportene. Målet med workshopen var å utvikle tiltak for å rekruttere flere kvinner til NODES og Eyde-nettverkets bedrifter samt for å fremme karrieren til kvinner som allerede er ansatt i bedriftene.

#### **Kvinner og politikk**

Våren 2012 etablerte Senter for likestilling et samarbeid med Agderforskning og Stemmerettskomiteen i Vest-Agder om et prosjekt som skal analysere kvinners politiske interesse, deltakelse og representasjon, både regionalt og nasjonalt. Prosjektet skal lansere sin rapport 11. juni 2013. Prosjektet skal også ha en del to med oppstart høsten 2013, som skal utvikle et tiltak for å øke kvinners politiske deltakelse og representasjon.

### **4.0 Senter for likestilling som pådriver for likestilling i regionen**

Senter for likestilling skal være en drivkraft for likestilling i regionen. Forskning om kjønn og likestilling skal som nevnt være grunnlaget for senterets rolle som pådriver. Senteret er en likestillingspådriver ved å være en møteplass mellom forskning og praksis på likestillingsfeltet, ved å drive systematisk kompetanseheving på dette feltet, ved å bidra inn i UiAs likestillingsstudium, ved å samordne, synliggjøre og delta i likestillingsaktiviteter og prosjekter i regionen og ved å bidra til og i offentlig debatt om kjønn og likestilling.

#### **4.1 Senterets aktiviteter for å være en drivkraft for likestilling i agderregionen**

Det har vært stor aktivitet i Senter for likestilling gjennom året. Til sammen har vi hatt rundt 1000 deltakere på kurs, konferanser og andre arrangementer i regi av enten senteret alene, eller i samarbeid med andre. Disse arrangementene er viktige verktøy i senterets arbeid med å være en drivkraft for likestilling i regionen, noe vi håper at vår gode besøksstatistikk viser at vi lykkes med. Nedenfor vil vi gi en kort presentasjon av noen av arrangementene. Det ble i samarbeid med andre aktører planlagt og gjennomført fem større arrangement i 2012.

##### **4.1.1 Arrangementer rettet mot regionen**

###### **Likestillingsforum**

Høsten 2008 startet SL opp Likestillingsforum, som skal være en møteplass mellom forskning og praksis på likestillingsfeltet. I 2012 har det vært arrangert fem slike forum. Her presenteres og diskuteres aktuell og relevant forskning på en mer populærvitenskapelig måte enn det som er tilfelle med Forskerforum. Også her er utgangspunktet et bredt likestillingsbegrep som favner flere ulike diskrimineringsgrunnlag. Likestillingsforumet skal gi forskningsbasert kompetanseheving til regionen, samt legge til rette for systematisk nettverksbygging, informasjonsspredning, samordning av likestillingsarbeid og ide- og prosjektutvikling.

###### **Videooverføring av lanseringen av NOU 2012:15 Politikk for Likestilling**

Det regjeringsnedsatte Likestillingsutvalget leverte i september NOU 2012:15 Politikk for Likestilling. Likestillings- og diskrimineringsombudet holdt et frokostmøte i deres lokaler hvor utvalget leder

professor Hege Skjeie presenterte utredningen. Likestillings- og diskrimineringsombudet Sunniva Ørstavik kommenterte utredningens hovedkonklusjoner. Siden mange offentlige og private aktører skulle gi et hørings svar tok SL ansvar for at møtet ble videooverført. Senteret hadde derfor invitert til felles visning med påfølgende diskusjon i universitetets lokaler. Videooverføringen var svært nyttig og senteret har senere lobbet sterkt for flere slike direkteoverføringer fra ulike arrangement som finner sted utenfor Agder.

#### **Videooverføring av høringsuttalelse NOU 2012:15 Politikk for Likestilling**

Ulike instanser i Agder skulle gi et hørings svar vedrørende NOU 2012:15 Politikk for Likestilling. Senteret inviterte derfor til ny direkteoverføring av Likestillings- og diskrimineringsombudets høringsuttalelse. Ombudet hadde lagt ned betydelige ressurser i sitt hørings svar, og svaret kunne dermed komme andre til nytte. Senteret inviterte kommunene, fylkeskommunene, fellesorganisasjoner og andre interesserte til overføringen. Også de andre likestillingssentrene, KUN Senter for Kunnskap og Likestilling og Likestillingssenteret, benyttet seg av denne anledningen til å få med seg presentasjonen.

#### **Likestilling som regional kraft**

Fritt Valg, Senter for likestilling og sekretariatet for Regionplan Agder 2020 inviterte til regionalt seminar for politikere og ledere i offentlig og privat sektor i april 2012. Seminaret siktet på å gi et innblikk i de viktigste verktøyene for likestilling, og ønsket å gi regionen en sjanse til å bli med å utløse den regionale kraften i likestilling og det frie valg.

#### **Åpen forelesning: Kjønn i media**

Likestillingsstudiet ved UiA, hvor Åsta Lovise Einstabland er koordinator og underviser, holdt en åpen forelesning 22.mars hvor alle interesserte var invitert. Gjesteforeleser var professor Gerd von der Lippe ved Høgskolen i Bø, som holdt en forelesning om kjønnets sportsjournalistikk.

#### **Likestillingskonferansen; Mangfoldig Sex**

Universitetet i Agders årlige likestillingskonferanse handlet om mangfoldig sex og hvordan vi møter mennesker med en ikke-heterofil seksuell orientering, og/eller et ikke-tradisjonelt kjønnsuttrykk. Professorene Elsa Almås og Espen Esther Pirelli Benestad var foredragsholdere på konferansen. Senter for likestilling var en av mange medarrangører på denne konferansen.

#### **Ungdom og likestilling; seksuelle overgrep, voldtekt og trakassering**

Senter for likestilling og organisasjonen Sisters inviterte til et heldagsseminar om ungdom og likestilling, nærmere bestemt om seksuelle overgrep, voldtekt og trakassering. Sosiolog og forfatter Hannah Helseth og Likestillings- og diskrimineringsombud Sunniva Ørstavik var blant foredragsholderne.

Seminaret favnet bredt og hadde mange deltakere. I tillegg til representanter fra offentlig sektor og andre private aktører, mobiliserte flere av lærerne ved UiA sine studenter til deltakelse.

#### **Konferansen Kvinne/Stemmer**

Vest-Agder Fylkeskommune, Senter for Likestilling, IMDI Sør, FN-sambandet og Stemmerettskomiteen i Vest-Agder arrangerte en oppstartskonferanse september 2012 med fokus på kvinner og stemmerett. Hovedtaler var Afghanistans ambassadør for Norden, Manizha Bakhtari.

### **Markering av den internasjonale kvinnedagen**

8. mars ble også i 2012 behørig markert, og markeringen var et samarbeidsprosjekt mellom Vest-Agder Fylkeskommune, LO Vest-Agder, Amnesty International, FN-sambandet og senteret. Fokuset for arrangementet var kvinners rolle i den arabiske våren og vold i nære relasjoner.

#### **4.1.2 Prosjekter**

Regjeringens handlingsplan for kjønnslikestilling 2014 skisserte flere tiltak. Senteret har i samarbeid med KUN, Senter for Kunnskap og likestilling, Likestillingssenteret og Reform – ressurscenter for menn, samarbeidet om tre av disse tiltakene.

#### **Tiltak 1. - Likestilte kommuner**

Regjeringen ønsker å utvikle et eget program for likestilte kommuner. Programmet har til hensikt å øke kompetansen og innsatsen for integrering av likestillingsperspektivet i kommunal politikk og kommunale tjenester. Programmet varer i tre år, fra 2012 til og med 2014. Ved årsslutt 2012 var hele syv kommuner fra Vest-Agder med i programmet, mens ingen fra Aust-Agder hadde søkt. Vi ser dette tiltaket i sammenheng med tiltak 50 – Integrering av likestillingsperspektivet. Det er Senter for likestilling, KUN Senter for Kunnskap og likestilling og Likestillingssenteret som samarbeider om dette prosjektet.

#### **Tiltak 50. – Integrering av likestillingsperspektivet**

Regjeringen gir midler for at de regionale sentrene for likestilling og mangfold skal utvikle og gjennomføre et opplæringsprogram for ledere i offentlig og privat sektor. Opplæringsprogrammet viser hvordan virksomheter kan gå frem for å integrere likestillingsperspektiv som arbeidsgiver, tjenesteutøver, produsent, i utviklingsarbeid og som beslutningstaker. Det er Senter for likestilling, KUN Senter for Kunnskap og likestilling og Likestillingssenteret som samarbeider om dette prosjektet.

#### **Tiltak 33. – Styrke kompetansen om fedre og likestilt foreldreskap i offentlig tjenesteyting**

Reform og de tre sentrene for likestilling vil utvikle standardiserte kurs rettet mot ansatte i kommunale tjenester så som helsestasjoner og lærere i introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere. Formålet er å legge til rette for tidlig involvering av far, og for å motivere begge foreldre til mer deling av omsorgen for barn. Det er Senter for likestilling, Reform – ressurscenter for menn, KUN Senter for Kunnskap og likestilling og Likestillingssenteret som samarbeider om dette prosjektet.

#### **Etter- og videreutdanningskurs om praktisk likestillings- og mangfoldsarbeid for offentlig sektor**

I arbeidet med tiltak 1. og tiltak 50. så Senter for likestilling et behov for et mer grundig kompetansehevingskurs enn det vi har mulighet til å oppnå innenfor tiltakenes rammer. Senteret besluttet derfor å tilby et nytt kurs rettet eksklusivt mot offentlig sektor med det mål å gi grundig kompetanseheving relevant for deres praktiske mangfold- og likestillingsarbeid. Kurset vil se på offentlig sektors doble rolle som arbeidsgiver og tjenesteyter og gi deltakerne de nødvendige verktøy og metoder for å kunne jobbe med mangfold og likestilling. Kurset gjennomføres i samarbeid med etter- og videreutdanningsenheten ved Universitetet i Agder.

#### **Riksteateret – markering av 100 år med stemmerett**

I forbindelse med stemmerettsjubileet 2013 har Riksteatret bedt sosiolog Hannah Helseth om å skrive et stykke basert på egen forskning og fragmenter satt sammen av historier fra ungdommer som lever i Norge i dag. Forestillingen tar blant annet for seg kjønnsroller, rettigheter og muligheter. De tre sentre for likestilling har fått i oppdrag å utarbeide en workshop i etterkant av forestillingene.

som de videregående? skolene kan bestille. Turneen starter i 2013, og målet er at sentrene skal gjennomføre 35 workshops. Det er Monica Strand Korgerud som har hatt ansvaret for senterets bidrag til pedagogisk opplegg til workshop, og hun vil lede workshopen i sør.

#### **Samarbeid med Likestilling som regional kraft**

Vest-Agder fylkeskommune og Aust-Agder fylkeskommune valgte å videreføre sin likestillingssatsning Fritt Valg, en 10-årssatsning for likestilling på Agder. Fylkeskommunene har ansatt en prosjektleder i en 3-årsstilling som skal videreutvikle satsningen. Senteret og fylkeskommunene har underskrevet en samarbeidsavtale med intensjon om å jobbe tett sammen i alle disse tre årene. Det vil bli holdt månedlige møter med representanter fra fylkeskommunene, prosjektleder for 10-årssatsningen, Senter for likestilling, samt Agderforskning.

#### **4.1.3 Andre aktiviteter**

Gjennom 2012 har senteret deltatt på flere likestillingsaktiviteter og møter i regi av regionale og nasjonale samarbeidspartnere, og har slik fremmet et likestillingsperspektiv i mange ulike regionale og nasjonale fora. Det er gledelig at sentret er representert inn i ulike prosjekter og fora og at senteret blir sett på som en naturlig samarbeidspartner i likestillingssammenhenger.

I 2012 har SL hatt en sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av UiAs halvårsstudie i likestilling. Senterets nettside ([www.senterforlikestilling.org](http://www.senterforlikestilling.org)) er helt sentral i SLs pådriverrolle. Nettsiden tjener flere formål; nyheter, blogg, arrangementer, kunnskapsbank om likestillingsarbeid, omtale av forskningsaktivitet og generell informasjon om senteret. SL sender månedlig ut nyhetsbrev til godt over 400 abonnenter. Vi har også en godt besøkt Facebookside. Som tidligere år har senteret hatt høy profil i både regionale og nasjonale medier i 2012, og et raskt søk i Atekst viser at senteret har blitt henvist til i 28 ulike avisoppslag.

**Kommentert [b2]:** Forslag til fremhevet sitat i rapporten: Senteret har blitt henvist til i 28 ulike avisoppslag.

**Kommentert [MSK3]:** Jan Edmund – Setter du inn Atekst tabellen her?!

## **5.0 Oversikt over aktiviteter i Senter for likestilling i 2012**

### **Seminarer/undervisning**

- Ungdom og likestilling; seksuelle overgrep, voldtekt og trakassering. Arrangert av den ideelle organisasjonen Sisters og Senter for Likestilling
- To ulike videooverføringer i forbindelse med NOU 2012:18 Politikk for likestilling. Arrangert av Senter for likestilling
- Seminaret A balloon for Allah. Arrangert av Institutt for religion, filosofi og historie, Senter for likestilling, Institutt for helse- og sykepleievitenskap og Institutt for sosiologi og sosialt arbeid
- Åpen forelesning om kjønn i media. Arrangert av Senter for likestilling
- Undervisning ved NORSEC – studiet ved UiA om temaet *Gender equality and the welfare state*.

### **Konferanser**

- Likestillingskonferansen Mangfoldig sex. Arrangert av Universitetet i Agder, Senter for likestilling, Fylkesmannen i Aust-Agder, Aust-Agder Fylkeskommune, Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder Fylkeskommune, LO Vest-Agder, Aptum, Sørbok, Parat og Forskerforbundet.
- Kvinne/Stemmer. Arrangert av Vest-Agder Fylkeskommune, Stemmerettsjubileet, Senter for likestilling, FN-sambandet og IMDI Sør
- Likestilling som regional kraft. Arrangert av Fritt Valg, Senter for Likestilling og sekretariatet for Regionplan Agder 2020
- 8. mars markering. Arrangert av Vest-Agder Fylkeskommune, LO Vest-Agder, FN-sambandet, Senter for likestilling og Amnesty International
- Mannsforskningskonferansen "Maskuliniteter i bevegelse – Menn, likestilling og livskvalitet". Arrangert av STK, Senter for tverrfaglig Forskning ved UiO.

#### **Forum og samlinger**

##### *- Forskerforum*

- 07.12.2012 Kjønn, makt og balansegang i elevkulturen
- 08.11.2012 Estetikk og kjønn
- 20.09.2012 Menns forsørgerarbeid
- 02.05.2012 Utøvelse av kjønn på kristne sommerstevner
- 15.03.2012 Tenåringer med kronisk sykdom og kjønnte praksiser

##### *- Likestillingsforum*

- 19.10.2012 Jenters og gutters hverdagsliv på Sørlandet
- 23.08.2012 Kjønnkvotering til ASA-selskapenes styrer
- 11.05.2012 Kjønnforskjeller i en likhetskultur
- 13.04.2012 Kjønnroller og uførepensjonering
- 02.02.2012 Deltidsarbeid; årsaker, konsekvenser og løsninger

##### *- Fagsamlinger*

Senter for likestilling deltar på fagsamlinger ca. tre ganger i året i forhold til oppdateringer på likestillingsfeltet. I fagsamlingene deltar Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, REFORM – ressursenter for menn, KUN Senter for kunnskap og likestilling og Likestillingssenteret. Høsten 2012 var de tre sentrene for likestilling på studietur til Stockholm og besøkte blant annet SKL – Sveriges Kommuner och Landsting for å lære mer om hvordan de jobber med likestilling.

#### **Kurs og foredrag**

- Utvikling av lederopplæringskurs i likestilling: Jf. tiltak 50 i Handlingsplanen for kjønnslikestilling 2014, ved Åsta Lovise Einstabland.

- Utvikling av standardiserte kurs rettet mot ansatte i kommunale tjenester som helsestasjoner og lærere i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere: Jf. tiltak 33 i Handlingsplanen for kjønnslikestilling 2014, ved Monica Strand Korgerud.
- Innlegg om likestilling i Agder for Arendal Høyere, ved Åsta Lovise Einstabland.
- Hvordan implementere kjønnsperspektiv i forskningen, ved Monica Strand Korgerud
- Fokus på likestillingsperspektiv i planarbeid ved Vest Agder Fylkeskommunes plankonferanse, ved Åsta Lovise Einstabland.
- Foredrag om Senter for likestilling; formål, innhold og aktiviteter, personalseminar, ved Åsta Lovise Einstabland.
- *Who Cares? About men's Health and Illness*. Keynote foredrag av Ulla Britt Lilleaas på den Nordiske forskerkonferansen «Men in Motion/Maskuliniteter i bevegelse; menn likestilling og livskvalitet». Arr: Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet, STK Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og Reform – ressursenter for menn.
- May-Linda Magnussen holdt ett av foredragene på konferansen Likestilling som regional kraft april 2012. Foredraget handlet om hvorfor likestilling er viktig for regional utvikling.
- May-Linda Magnussen har i løpet av 2012 holdt en rekke presentasjoner av de allerede nevnte NEW Facts-undersøkelsene.

#### Senteret som deltaker

I tillegg til å arrangere aktiviteter selv eller i samarbeid med andre, ønsker også senteret å delta på andre viktige arrangementer. Det har vært mange spennende arrangementer i 2012, og vi vil trekke frem noen arrangementer vi har deltatt på:

- **Hva er god integrering?** Agder for alle
- **Trygg i eget uttrykk**, Landsforeningen for lesbiske, homofile og transpersoner
- **Mangfold og sysselsetting, hva skal til for at innvandrere blir?** IMDI Sør
- **Alles jobb, ingens ansvar?** - *Hvordan kan flerdimensjonalt likestillingsarbeid best organiseres? Kan Norge lære likestilling av andre?* Forserkonferanse arrangert av Likestillingsutvalget ved leder Hege Skjeie
- **Whose Voices count?** Forskningsseminar om ulike tradisjoner for metoder i øst og vest. UiA
- **Kjønn i akademia**, nettverkskonferanse for akademia i Stavanger
- **Rundbordskonferanse**. Politiske saker med fokus på levekår, helse- og omsorgssektoren og finansiering av de «nye» universitetene. Universitetet i Agder
- **Work and Family Balance**, internasjonal konferanse New York, USA
- **Kjønn i akademia**, nettverkskonferanse for kvinnelige ansatte i TekNat fagene ved UiA, UiS og HSH. Universitetet i Stavanger
- **"Mamma tar støytet"** Kronikk i Dagbladet 8.11.2012: av Ulla-Britt Lilleaas og Marianne I. Lien

#### Publikasjoner

2012 Nilsen, A-C. Wærdahl, R. m.fl: «Barns levekår og hverdagsliv i Agder». Agderforskning

- |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2012 | Magnussen, M-L. Svarstad, C. «New Facts – Videre analyser av kvinner i prosess- og olje-/gassindustri på Sørlandet». Agderforskning                                                                                                                                              |
| 2012 | Lilleaas, U-B.: My Discomfort: Practical Reflexivity as a Methodological Approach. In. Knowledge and Power in Collaborative Research (Eds): Louise Jane Phillips, Marianne Kristiansen, Marja Vehvilainen and Ewa Gunnarsson. Routledge. Taylor and Francis Group. NY and London |
| 2012 | Westergren, T. & Lilleaas, U-B. Adolescent boys with asthma – a pilot study on embodied gender habits. P.289-287. Journal of Multidisciplinary Healthcare Dovpress.                                                                                                              |
| 2012 | Lilleaas, U-B. "Hva er kjønnsforskning? Et blikk på den samfunnsvitenskapelige forskningstradisjonen". Tidsskrift for Agder Vitenskapsakademi. Årbok 2012.                                                                                                                       |
| 2012 | Magnussen, M-L. «Menns forsørgerarbeid». Kapittel i boka: Velferdsstatens familier. Nye sosiologiske perspektiver, redigert av A.L. Ellingsæter og Karin Widerberg. Oslo, Gyldendal Akademisk.                                                                                   |
| 2012 | Magnussen, M-L., Repstad, P. og S. Urstad. «Skepsis mot likestilling på Sørlandet – et resultat av religion?» I: Tidsskrift for kjønnsforskning, nr. 3-4. Oslo, Universitetsforlaget.                                                                                            |

#### **Henvendelser:**

I tillegg får senteret henvendelser fra ulike personer og instanser som ønsker tilbakemeldinger, informasjon og samarbeid.

## **6.0 Planlagte aktiviteter i Senter for likestilling for 2013**

Flere av våre prosjekter strekker seg over flere år, og under ser du et lite utsnitt av de prosjektene og aktivitetene som vi har lagt inn for 2013.

### **6.1 Senterets planlagte forskningsaktiviteter**

#### **Kvinner og politikk**

Senteret samarbeider med Agderforskning og stemmerettskomiteen i Vest-Agder om et prosjekt om kvinners politiske interesse, deltakelse og representasjon. Prosjektet skal både sammenstille foreliggende statistikk om kvinner og politisk, gjøre egne analyser av hvilke faktorer som påvirker kvinners politiske deltakelse og utvikle tiltak for å øke denne deltakelsen.

#### **Kvinner i opplevelses-, reiselivs- og kulturnæringen**

Senteret støtter et prosjekt om kvinner i opplevelses-, reiselivs- og kulturnæringen på Agder. Prosjektet lages etter samme lest som prosjektene om kvinner i prosess- og olje-/gassindustrien, og skal både kartlegge kvinnene i bransjene og analysere hvilke faktorer som hemmer og fremmer kvinners stilling i bransjene.

#### **Minitor om kvinner og ledelse**

Den regionale Likestillingsmonitoren ble lansert i 2011. I 2013 vil det komme en minitor med et dypdykk i forhold til kvinner og ledelse i Agder. Dette prosjektet er et samarbeid med Agderforskning.

### FoU-prosjekt om utvikling av digitale pedagogiske læringsmidler i likestilling

Senteret har for 2013 fått midler fra *Det digitale universitetet* ved UiA til å utvikle animasjonsfilm for å formidle forskningsresultater på en pedagogisk måte. Det skal i tillegg utvikles digitalt læringsmaterieill i forbindelse med animasjonsfilmen. Prosjektet skal videreutvikles i 2013 i samarbeid med de to andre likestillingsentrene.

## 6.2 Andre aktiviteter

### Arrangementer:

Vi har allerede booket inn alle likestillingsforumene for 2013

- 29. januar. Bente Abrahamsen (Høgskolen i Oslo). *Deltid like slitsomt som heltid?*
- 21. mars. Thomas Hansen (NOVA). *Likestilling hjemme*
- 4. juni. Anne Grete Solberg (Gender Consulting). *Kjønn og innovasjonsledelse*
- 22. august. Janneke Van Den Roos (Likestillingssenteret). *Transpersoners levekår og livskvalitet*
- 24. oktober. Elisabeth Ljunggren (Nordlandsforskning). *Kjønn, entreprenørskap, innovasjon*
- 12. desember. Elin M. Fjeldbraaten (SSHF). *Heltid – deltid problematikken på Sørlandets Sykehus*

### Andre arrangement

- 5.mars om likestilling og levekår i Agder med regionale aktører
- 8.mars arrangement i samarbeid med LO, SKMU og Vest Agder fylkeskommune
- 11.juni – konferanse på Kilden om kvinner og stemmerett
- Mediekurs arrangert i samarbeid med PULS UiA og Retriever Norge
- Etter- og videreutdanningskurs for praktisk likestillings- og mangfoldsarbeid i offentlig sektor, med etter- og videreutdanningsenheten ved UiA
- Workshop i forbindelse med teaterstykket *Søstra mi* i regi av Riksteateret
- Konferansen: *Kvinne/Stemmer*. I samarbeid med regionale aktører
- Konferanse: *Camilla Collett, Kjerringa mot strømmen*. I samarbeid med Universitetet i Agder og Wergelandsstiftelsen.
- *Kjønnsforskning Nå i Stavanger* i samarbeid med Universitetet i Stavanger
- 21.mai 2013 Dagsseminar på Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, Universitetet i Oslo: "Kropp, kjønn, helse og sårbarhet", Faglig ansvarlig: Professor Ulla-Britt Lilleaas UiA/STK og professor Berit Schei St.Olavs hospital Trondheim/professor II v/Institutt for helse og samfunn og STK.
- I forbindelse med **Kjønnsforskning nå!** som i 2013 skal arrangeres av Nettverk for kjønnsforskning v/UiS vil det arrangeres et parallelt seminar om *Kjønn og helse* som Senter for likestilling er medarrangør av.

### Prosjekter i 2013:

**Tiltak 33. Styrke kompetansen om fedre og likestilt foreldreskap i offentlig tjenesteyting**  
Prosjektet videreføres i 2013.

**Tiltak 1. Likestilte kommuner, og Tiltak 50 Integrering av likestillingsperspektiv**  
Begge disse videreføres i 2013. Vi skal blant annet ha en nettverkssamling for Agderkommunene og Larvik, Lillehammer og Skjåk 19. mars.

**Høringsuttalelser**  
NOU 15:2012 Politikk for likestilling

**Likestillingsstudiet**  
Likestillingsstudiet er et halvårig studie som går i vårsemesteret. Åsta Lovise Einstabland er koordinator og foreleser på studiet.